

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. Aliqua certa notantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

Quaest. III. Vtrum materia signata, &c. 283

potest multiplicari secundum numerum, sed vni-
ca omnino est, quia deficiente principio multipli-
cationis, ipsa deficiat multiplicatio necesse est.

Secundo probatur ratione fundamentali à pri-
ori, quia integrum adæquat, & proximum prin-
cipium individuationis rei substantialis compo-
sitæ est hæc materia, & hæc forma; sed forma
non est hæc, & individua ex se ipsa, sed per mate-
riam, ordinemque ad ipsam quantitatem signatam:
ergo ultimum, & radicale principium individua-
tionis rei substantialis, ultra quod progredi non
licet, est sola materia signata quantitate: conse-
quentia est evidens; si enim forma non haberet
quod sit hæc, nisi per materiam signatam, non
poterit reddere rem substantialem hanc, & indi-
viduam, nisi dependenter à materia, & per ordi-
nem ad ipsam: ergo tota rei substantialis indivi-
duatio, tandem in ipsam materiam signatam, tan-
quam in ultimum, & radicale principium refun-
denda est. Maior clara est, & conceditur ab ad-
versariis: minor probatur, principium individua-
tionis formæ est principium limitativum talis
formæ, & divisivum illius ab alia forma intra
eandem speciem; sed principium limitativum for-
mæ, &c. est materia signata quantitate: ergo, ma-
ior est certa; quia omnis gradus differentialis est
divisivus, & paritativus gradus communis, ut de-
terminetur ad hoc, & non divergetur ad aliud;
vnde oportet, ut iste gradus desumatur ab aliquo
principio, quod in illo ente sit radix divisionis, &
limitationis, sicut quidditativa, & specifica diffe-
rentia, est divisiva, & coarctativa gradus generi-
ci ad hanc speciem, & desumitur à forma talis en-
tis, quæ constituit hanc speciem rei ad eundem:
ergo modum individualis differentia divisiva de-
bet esse, & limitativa gradus specifici, & conse-
quenter desumi ab aliquo principio illius entis
physico, quod fuerit radix divisionis, & parti-
tionis eiusdem rei ab alia intra eandem speciem.

Minor probatur: omne illud, quod habet esse
irreceptum suapte natura, & ex se in alio, non est
intra ipsum suum esse limitatum, & divisum ab
alio; sed potius illimitatum, & continens totam
perfectiorem illius esse, & quasi exhauriens
ipsum: ergo tota limitatio, atque divisio formæ
substantialis intra idem esse specificum cum alia
habet ab ipso susceptivo, & per ordinem ad ip-
sum provi hoc divisum est atque partitum ab alio
susceptivo; sed susceptivum formæ substantialis
provi partibile, & divisibile ab alio est materia
signata quantitate, quia materia non est divisa
ab alia nisi per quantitatem, & per orationem ad
ipsam: ergo limitativum, & divisivum formæ
substantialis ab alia intra eandem speciem est ma-
teria signata quantitate.

Tertio probatur, principium individuationis
substantiæ corporeæ debet sumi ab illo funda-
mento, quod in te constituit naturam, quam con-
trahit, incommunicabilem, & indivisam in se, &
divisam, sive distinctam ab omni alio, quod non
est ipsa; sed vtrumque præstat sola materia sig-
nata quantitate: ergo principium individua-
tionis substantiæ corporeæ sumi debet à materia
signata quantitate. Maior est certa. Minor pro-
batur, & in primis quantum ad primam partem,
ab illo debet habere individuum substantiale cor-
poreum incommunicabilitatem in pluram, quod ex
se est radix incommunicabilitatis in pluram; sed so-
la materia vti primum subiectum est radix incom-
municabilitatis in pluram, ipsa enim nulli alteri, ut

P. R. de Peñafiel, Theol. Schol. Tom. I.

subiecto potest communicari: ergo.

Deinde probatur eadem minor quantum ad se-
cundam partem. Individuum non intelligitur in
suo esse completo constitutum usque dum intelli-
gatur individuum à se, & divisum, sive distinctum
divisione numerali ab alio omni, quod non est
ipsum: sed primum habet individuum substantiale
corporeum à materia, & secundum à quantitate,
quia quantitas sola est, quæ distinguit, & dividit
secundum numerum: ergo.

Quarto, si individua substantialia corporea non
individuantur à materia signata quantitate, &
alijs dispositionibus, & circumstantijs temporis,
loci, agentis, & passivi, nulla ratio sufficiens reddi
posset, quare hoc potius individuum, quam illud
produceretur, recurrere enim ad Deum non est
philosophicum: ergo individua substantialia cor-
porea individuantur à materia, quatenus ordina-
tur ad quantitatem, & cetera accidentia. Antecedens
ita ostenditur, quia agens secundum se spec-
tatum, item materia concepta sine ordine ad hanc
numero quantitatem, & reliquas dispositiones est
indifferens ad producendum hoc, vel illud indi-
viduum: ergo nisi determinetur ab ordine ad
hanc quantitatem simul cum alijs circumstantijs
ad producendum hoc potius individuum quam
illud, nullum constituet neque produceret, quia à
potentia indifferenti, & nullo modo determinata
determinatus effectus oriri non potest.

SECTIO II.

Aliaque certa notantur.

VT quaestiois titulus intelligatur, adverten-
dum est cum Patre Suarez in subiectis crea-
tis considerari posse metaphysicam compositio-
nem, quæ secundum rationem est ex natura spe-
cifica, & differentia individuali. Sicut enim id,
quod addit speciem supra genus iuxta metaphysi-
cam considerationem est differentia divisiva, seu
contractiva generis, & constitutiva speciei, sic dif-
ferentia individualis est contractiva speciei, &
constitutiva, ac distinctiva individui, quæ ve-
re ac proprie differt numero dicuntur; ita hoc,
quod addit individuum supra speciem, licet sit
tantum ratione distinctum, tamen reale esse, &
positivum debet dici, ac merito nuncupari, fun-
dans negationem divisionis, seu individuationem
propriam individui, quia per se tale singulare est,
& ex vi illius additi per rationem est distinctum
ab alijs individuis, & ideo adiunctum speciei cum
illa constituit individuum per se unum sub tali
specie, vere differens, ac distinctum à quolibet
alio, nihilque illi deest, quominus veram ratio-
nem differentia habeat, vnde nonnulli hoc pu-
tant esse assignandum principium individua-
tionis, & nullum aliud esse querendum, ut videre est
in Scoti in 2. dist. 2. q. 2. sed non disputatur in hoc
sensu præsens quaestio, nec de illa vere est diver-
sitas opinionum inter eos, qui de principio indi-
viduationis disputant; sensus ergo quaestiois
est, quodnam fundamentum, vel principium in re
ipsa habeat physicum, & naturale illa differentia
individualis; quia hæc prædicata metaphysica
solent sumi ex principijs physicis realibus, intrin-
sece constituentibus rem; quomodo genus dici
solet sumi à materia, & differentia à forma, & de-
nominationes substantiales interdum sumuntur à

N n 2 materia

materia ut cum homo materialis dicitur interdum à forma, ut cum dicitur rationalis, interdum ab vnione, ut cum dicitur corruptibilis, & mortalis, tandem interdum à tota natura composita, ut cum dicitur homo; ad hunc ergo modum in presenti inquitur, quod sit principium huius individuationis, seu differentie singularis; ex qua declaratione constat hic non inquiri principia, vel causas extrinsecas individuationis quales sunt causa efficiens, aut finalis; nam hæc non aliter causant individuationem, quam causando entitatem singularem, seu dando ipsum principium intrinsecum individuationis.

Item hic non querimus de principio intrinseco adæquato illius, quia certum est, nec solam materiam adhuc affectam quantitate vel radicaliter præcontinentem illam, nec solam formam esse posse principium individuationis adæquatum; quod demonstratur sic. Nam illud est principium adæquatum alicuius, quod totum esse illius tribuit sine consortio alterius vel quod est adæquata ratio constitutionis principii; sed sola materia non est adæquatum principium huius hominis in quantum talis secundum quod individuum est, nec sola forma, quia individuum in quantum individuum est, est hoc singulare compositum; sed compositum in quantum compositum habet esse non solum à forma, nec solum à materia; sed ab utraque parte vnitis; ergo non solum materia, nec solum forma sed utraque pars vnita est adæquatum constitutum singularis, & individui; hic autem querimus de principio inadæquato radicali præcipuo quod sit fundamentum individuationis, & licet questio generalis sit, de omnibus substantijs creatis, quia tamen materiales sunt nobis notiores, de illis querimus nunc, postea acturi de spiritualibus.

Deinde aduerto, vnitatem numericam posse sumi dupliciter, primo quantitative, secundo entitative, siue transcendentaliter, vnitatis quantitativa fundatur in ipsis quantitativis, quatenus faciunt numerum prædicamentalem, qui secundum Thomistam ponitur in prædicamento sub specie quantitatis discretæ, vnitatis autem numerica entitative, seu transcendentaliter est differentia individualis cuiuscumque rei, ratione cuius substantia, v. g. est hæc, & collocata in vasi prædicamenti substantiæ, quam Aristoteles vocat primam substantiam; questio ergo præsens non procedit de prima vnitatis numerica quantitativa, quia de illa non potest dubitari, quod proveniat à quantitate, quia omnis effectus formalis provenit à sua forma; sed quantitas est forma illius effectus formalis, vnitatis scilicet numerice quantitativæ: ergo provenit à quantitate; quapropter contraria est de vnitatis numerali, seu individuali, secundo modo accepta, de qua etiam non inquirimus principia extrinseca, scilicet causam efficientem finalem, & alias condiciones extrinsecas, sed solum inquirimus principium intrinsecè constitutum vnitatis numerice substantialis; de quo dupliciter possumus loqui, vel quoad se, vel quoad nos, quoad se inquirendo scilicet quodnam principium individuationis habeat res in seipsa; unde scilicet in seipsa habeat quod sit hæc distincta numericè ab alia eiusdem speciei, quoad nos vero idem est, ac dicere, vel inquirere, unde nos cognoscamus esse hoc individuum substantiale distinctum individualiter ab alio individuo eiusdem speciei, v. g. unde cognoscamus

hoc individuum esse Petrum, & esse distinctum à Paulo, Ioanne, & alijs hominibus; nos autem hic præcipue de primo principio loquimur.

SECTIO III.

Nostra sententia explicatur, & probatur.

Conclusio: Materia prima signata quantitate propterea à Caietano ponitur, non est principium intrinsecum individuationis; sic communiter nostræ Societatis Doctores.

Probatur primo, argumento universalis, quo funditus labefactatur non solum sententia Caietani, sed universa Thomistarum, quomodocumque explicetur opinio; quia illud, quod est oppositum suo modo alicui effectui intrinseco, potest sic non potest esse causa, radix seu principium proprium intrinsecum, atque præcipuum illius, cui opponitur; sed materia prima signata quantitate est suo modo opposita individuationi; ergo non potest esse principium præcipuum intrinsecum, & proprium illius; maior est evidens; albedo enim non potest esse principium nigri, & forma indifferens seu communis non potest esse principium præcipuum proprium, & peculiare determinati, & ultimi effectus, primo quia albedo propria oppositione contrarietatis opponitur nigredini; secundo quia forma indifferens communis, & universalis opponitur suo modo effectui determinato, & singulari.

Clarius, materia prima non potest constituere hominem tanquam præcipuum principium intrinsecum in esse distincti, & differentis specie ab equo, quia distinctum, & differentis specie suo modo opponitur communi, ut communi; sed materia prima est communis homini, & equo, & differentis, ut differentis in homine, seu differentia in homine non est communis, nec ratio conveniendi hominis cum equo; ergo opponuntur suo modo, ac proinde non potest materia prima constituere præcipue intrinsece hominem in esse differentis ab equo.

Minor, in qua est tota difficultas, sic probatur, quia differentia individualis quæ ultima, & atomica est, est quædam ratio ita intrinsece constitutiva individui, ac ita propria metaphysice illius, ut per illam ultimo distinguatur individuum à quolibet alio, tam existenti, quam possibili, sine aliqua convenientia in illa quoad explicatum; sed materia prima signata quantitate non est propria individui, sed indifferens ad quodcumque aliud individuum, nec est ratio physice distinctiva illius à quolibet alio, sed potius est ratio conveniendi cum alijs; ergo opponuntur suo modo differentia individualis, & materia prima signata quantitate. Probatur consequentia; quia ratio conveniendi cum aliquo, & ratio differendi ab eodem, ratio communis multis, & ratio propria vnius, ratio universalis in suo genere, & ratio particularis in eodem habent oppositionem sibi proportionatam in ordine ad effectus causandos; sed materia prima signata quantitate est communis Petro, & Paulo, & est ratio conveniendi utriusque, & differentia individualis est propria Petri, ac proinde est ratio differendi à Paulo, illa est universalis universalitate fundamentali, hæc est determinata ad Petrum; ergo differentia individualis, & materia prima signata quantitate habent suo modo oppositionem